

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové, soudce Mgr. Ondřeje Bartoše a soudkyně JUDr. Ivony Šubrtové ve věci

žalobce: **K. D.**

proti

žalovanému:

Zastupitelstvo obce Božanov

sídlem Božanov 110, 549 74 Božanov

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím v neumožnění žalobci vystoupit v rozpravě na zasedání žalovaného dne 26. 11. 2024,

takto:

- I. Žalovaný vůči žalobci nezákonně zasáhl tím, že na zasedání žalovaného dne 26. 11. 2024 při projednávání žádosti žalobce o navýšení nájemného v obecních bytech předsedající neumožnil žalobci vystoupit v rozpravě v délce trvání projevu stanovené jednacím řádem.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 2 000 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se určovací zásahovou žalobou podle § 82 a násl. soudního řádu správního (s. ř. s.), podanou původně proti obci Božanov, domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím v tom, že na zasedání žalovaného dne 26. 11. 2024 při

projednávání žádosti žalobce o navýšení nájemného v obecních bytech předsedající neumožnil žalobci vystoupit v rozpravě v délce trvání projevu stanovené jednacím řádem. Po poučení soudu v průběhu jednání žalobce změnil označení žalovaného tak, že žalobu směřoval proti Zastupitelstvu obce Božanov jako žalovanému.

II. Žalobní argumentace

2. Žalobce tvrdil, že je občanem s trvalým pobytem v obci Božanov. Dne 26. 11. 2024 při zasedání Zastupitelstva obce Božanov mu předsedající, starosta obce K. R., neumožnil vystoupit v délce vystoupení 2× 3 minuty tak, jak to stanoví jednací řád. Žalobci bylo umožněno hovořit pouze 2 minuty. Stalo se tak při projednávání bodu týkajícího se žádosti žalobce o navýšení nájemného v obecních bytech, která byla projednávána v závěru zasedání.

III. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobce pravidelně a úmyslně narušuje zasedání obecního zastupitelstva. Do diskuse k jednotlivým bodům se přihlašuje až po uzavření projednávaného bodu a nevyjadřuje se k projednávané záležitosti v rozporu s čl. 6 odst. 11 a 13 jednacího řádu. Cílem žalobce je soustavně narušovat zasedání zastupitelstva. V řadě případů došlo i k předčasnému ukončení zasedání z důvodu znemožnění zajištění jeho řádného průběhu pro chování žalobce. Na zasedání zastupitelstva dne 14. 12. 2023 dokonce zasahovala i Policie ČR.

IV. Jednání

4. Krajský soud věc projednal dne 24. 4. 2025 za účasti žalobce a místostarosty obce Božanov. Strany odkázaly na svá předchozí písemná podání, rekapitulovaly jejich podstatné body a setrvaly na své argumentaci a procesních stanoviscích.
5. Soud provedl důkazy Jednací řádem Zastupitelstva obce Božanov, schváleného usnesením Zastupitelstva obce Božanov dne 7. 3. 2024, č. usn. 001/ZO/2024, zápisem z dvanáctého zasedání zastupitelstva obce dne 26. 11. 2024, zvukovým záznamem z téhož zasedání (dostupným na URL: <https://youtu.be/O9oNO2xF4yM?si=Ls1P2obDzjlbOfx->).
6. Závěrem strany setrvaly na dříve vznesených návrzích. Žalobce uplatnil pro případ úspěchu ve věci náhradu nákladů řízení spočívajících v zaplaceném soudním poplatku (2 000 Kč) s tím, že tento v případě úspěchu ve věci vrátí obci zpět formou daru.

V. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud se nejprve zabýval přípustností žaloby. Podle § 85 s. ř. s. platí, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky. Žalobce v daném případě jiný právní prostředek ochrany k dispozici neměl. Důvod nepřipustnosti podle § 85 s. ř. s. tak není dán a žaloba je přípustná.
8. Krajský soud se dále zabýval tím, zda žaloba byla podána včas. Podle § 84 odst. 1 a 2 s. ř. s. žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu (subjektivní lhůta); nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo (objektivní lhůta), přičemž zmeškání této lhůty nelze prominout. V rozsudku

ze dne 14. 12. 2020, č. j. 5 Afs 56/2020-39, Nejvyšší správní soud judikoval, že pro včasnost zásahové žaloby musí být splněny obě lhůty, subjektivní i objektivní. Lhůta pro podání žaloby se odvíjí od povahy zásahu – je tedy třeba určit, zda se jedná o zásah trvalý, jednorázový, popř. jednorázový s trvalými důsledky. Je-li zásah jednorázový, počne objektivní lhůta pro podání žaloby běžet právě tímto zásahem – konkrétně stanoveným okamžikem, kdy k zásahu došlo. Subjektivní lhůta se odvíjí od okamžiku, kdy se do sféry jednotlivce dostaly potřebné informace. V projednávané věci se žalobce domáhal určení nezákonnosti jednorázového zásahu, k němuž došlo 26. 11. 2024. Lhůta k podání žaloby tak uplynula 26. 1. 2025. Žaloba byla podána 30. 12. 2024, tedy včas.

9. Za splnění podmínek řízení krajský soud následně věcně přezkoumal postup žalovaného v řízení podle § 82 a násl. s. ř. s., vycházející ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 část věty před středníkem s. ř. s.).
10. Žaloba je důvodná.
11. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65 (publ. pod č. 603/2005 Sb.) vyplývá algoritmus přezkumu zásahových žalob: soud poskytne ochranu před nezákonným zásahem tehdy, je-li žalobce přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.
12. Soudy musí nejprve zkoumat splnění čtvrté podmínky, neboť neexistence zásahu vede k nepřijatelnosti žaloby (srov. rozsudky NSS ze dne 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007-68, publ. pod č. 1382/2007 Sb. NSS, a ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 As 167/2019-36, publ. pod č. 3973/2020 Sb. NSS).
13. Zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce (§ 96 obecního zřízení).
14. Každý občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem (§ 16 odst. 2 písm. c) obecního zřízení).
15. Postup, kdy předsedající při zasedání zastupitelstva neumožní konkrétnímu jednotlivci realizovat právo dle § 16 odst. 2 písm. c) obecního zřízení, může být dle okolností nezákonným zásahem. Půjde o situace, kdy konkrétní občan požádá o slovo ke konkrétnímu bodu programu nebo v rámci rozpravy před hlasováním o programu a předsedající (či zastupitelstvo) mu neumožní vystoupit výslovným sdělením, uplatněním síly, technickým opatřením (vypnutím mikrofону), případně jiným obdobným způsobem, podle okolností též přehlížením (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2018, č. j. 6 As 48/2018-35). Krajský soud tedy konstatuje, že 4. podmínka přezkumného algoritmu je splněna, neboť žalobou napadáný postup žalovaného může být pojmově zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.
16. Z provedení dokazování krajský soud zjistil, že žalobce je občanem obce Božanov (zjištěno z občanského průkazu), a svědčí mu tak právo podle § 16 odst. 2 písm. c) obecního zřízení. Dále soud ze zápisu zjistil, že se žalobce dne 26. 11. 2024 účastnil zasedání obecního zastupitelstva, v rámci něhož byl kromě jiného projednáván bod programu, zařazený na

základě žádosti (podnětu) žalobce, týkající se navýšení nájemného v obecních bytech. Ze zvukového záznamu zasedání krajský soud zjistil, že předsedající zasedání započal s projednáváním tohoto bodu v čase záznamu 52:25. Po nastínění záležitosti předsedající bod uzavřel informací, že dojde ke zvýšení nájemného od 1. 1. 2025 o 20 %. V čase 54:02 se ozývá žalobce s požadavkem, že by se chtěl k věci vyjádřit. Předsedající oponuje: „Myslím, že je to tady napsaný dostatečně.“ (54:07). Žalobce: „No ale je to bod jednání a já bych se chtěl k němu vyjádřit.“ (54:08) Předsedající: „Já nevím, k čemu, teda.“ (54:12). Žalobce: „No, to ti hnedka řeknu.“ (54:12) V čase 54:14 žalobce začíná hovořit k tématu bodu programu. V čase 54:16 jej přerušuje ženský hlas: „A nezmiňuj moje jméno, prosím, jo?“ Žalobce reaguje: „Tak to byla J. G., co tady vyřvává.“ (54:19) V čase 54:21 žalobce pokračuje a hovoří k tématu. Dále je přítomnými v podstatě neustále přerušován (54:28, 54:32, 54:36, 54:47, 55:05, 55:09, 55:11, 55:24), až musí vyzvat předsedajícího ke zklidnění přítomných (v čase 55:28), na což předsedající nereaguje. V čase 55:57 předsedající žalobce – během jeho vyjádření, kdy zaznívaly vulgarity na adresu přítomné J. G. – napomíná, aby hovořil slušně, na žalobcovy vulgarity reagují další přítomní, načež žalobce opět žádá předsedajícího, aby přítomné uklidnil. V čase 56:17 předsedající ukončuje projednávání bodu a přechází k projednávání bodu dalšího. Žalobce se opakovaně domáhá udělení slova, resp. pokračování ve svém vystoupení. Probíhají opakovaná varování předsedajícího, že přivolá Policii ČR, žalobce se opakovaně domáhá dokončení svého příspěvku. Tato „diskuse“ probíhá až do času 57:00, kdy předsedající žalobci výslovně odebral slovo. Žalobce tak k bodu programu hovořil v rozsahu stopáže záznamu 54:14 – 56:17, tedy 2 minuty a 3 vteřiny. Zbýlých 43 vteřin probíhá hádka předsedajícího s žalobcem o udělení/odnětí slova.

17. Krajský soud neprovedl žalobcem navrhované důkazy výsledky svědků J. G., L. D. a T. F., neboť tyto měly sloužit pouze k potvrzení autenticity zvukové nahrávky ze zasedání zastupitelstva obce; tato autenticita však v řízení nebyla nijak zpochybněna.
18. Z jednacího řádu krajský soud zjistil, že všem vystupujícím uděluje, popřípadě odnímá slovo předsedající (čl. 6 odst. 9). Osobám přihlášeným do rozpravy na základě oprávnění dle § 16 obecního zřízení udělí předsedající slovo po skončení vystoupení posledního z přihlášených členů zastupitelstva. Tyto osoby mohou vystoupit ke každému bodu programu nejvýše dvakrát a každé jejich vystoupení je omezeno časovým limitem 3 minut (čl. 6 odst. 13).
19. Žalobci jakožto občanu obce Božanov přímo svědčí veřejné subjektivní právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce v souladu s § 16 odst. 2 písm. c) obecního zřízení, na tomto svém právu byl tedy postupem žalovaného přímo zkrácen; 1. a 2. podmínka přezkumného algoritmu je splněna. Zásah byl zaměřen přímo proti němu, je splněna i 5. podmínka přezkumného algoritmu.
20. Zbývalo posoudit 3. podmínku přezkumného algoritmu, tedy to, zda postup žalovaného vůči žalobci byl nezákonný. Žalobci svědčilo právo hovořit k projednávanému bodu celkem dvakrát v délce trvání jednoho vystoupení 3 minuty. Předsedající žalovaného mu však umožnil hovořit pouze jednou v délce trvání vystoupení 2 minuty a 3 vteřiny. Nutno říci, že ještě ne nepřerušovaně, neboť vystoupení žalobce bylo zhusta přerušováno ze strany ostatních přítomných, proti čemuž předsedající nijak nezasáhl. Tím žalovaný porušil čl. 6 odst. 13 jednacího řádu a skrze něj i ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) obecního zřízení. Postup žalovaného vůči žalobci byl tedy nezákonný a je splněna i 3. podmínka přezkumného algoritmu.

VI. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že žaloba je důvodná a žalovaný proti žalobci nezákonně zasáhl skutkem vymezeným ve výroku rozsudku. Krajský soud proto podle § 87 odst. 2 určil, že zásah byl nezákonný.
22. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, náleží mu tak právo na náhradu nákladů řízení spočívajících v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2 000 Kč. Přiměřenou lhůtu ke splnění povinnosti určil soud v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 29. dubna 2025

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu